

DRIELUIK VAN HET NIEUWE PENSIOENCONTRACT

<p>1. Pensioenkoers: Zekerheden ↔ Onzekerheden</p>	<p>2. Langer doorwerken? Anders pensioneren!</p>	<p>3. HET NIEUWE PENSIOENDENKEN</p>
<p>Voorjaarscongres 2010</p>	<p>Najaarscongres 2010</p>	<p>Voorjaarscongres 15 april 2011</p>

10:00 – 10:05 uur	Opening
John Westerbrink, bestuurslid KPS
10:05 – 10:10 uur	Introductie dagvoorzitter
Drs. Peter van Zadelhoff
10:10 – 10:40 uur	Fiscale behandeling van pensioenen: het kan beter, eerlijker, efficiënter en eenvoudiger
Prof. mr. Herman Kappelle
10:40 – 11:10 uur	Hete hangijzers bij het afstempelen
Mr. Eric Bergamin
11:10 – 11:40 uur	De vormgeving van het nieuwe pensioenakkoord
Dr. Onno Steenbeek
11:40 – 12:00 uur	Pauze
12:00 – 12:50 uur	Paneldiscussie met ‘key players’ o.l.v. Peter van Zadelhoff
Aan het debat nemen deel: - Prof. dr. Kees Goudswaard- Drs. David van As RA- Mr. Jan van Miltenburg- Drs. Celeste de Quelerij
12:50 – 13:00 uur	Afsluiting
John Westerbrink

John Westerbrink

Bestuurslid KPS

Drs. Peter van Zadelhoff

Presentator en eindredacteur RTLZ

Fiscale behandeling van pensioenen: het kan beter, eerlijker, efficiënter en eenvoudiger

Prof. mr. Herman M. Kappelle

Directeur AEGON Adfis

Bijzonder hoogleraar fiscaal pensioenrecht VUA

- **Rapport**
“*Fiscale behandeling van oudedagsvoorzieningen; het kan beter, eerlijker, efficiënter en eenvoudiger*”; nieuw fiscaal kader voor jaarruimte in de derde pijler.
- **Uitgangspunten**
- **Blauwdruk nieuw stelsel**
- **Methodiek, opbouwfase**
- **Vereenvoudiging**
- **Uitvoeringsaspecten**
- **Uitkeringsfase**
- **Samenvatting en conclusies**

- “Fiscale behandeling van oudedagsvoorzieningen; het kan beter, efficiënter en eenvoudiger.”
- In opdracht van de Vereniging voor Belastingwetenschap.
- Mechteld Hendriks, Gerry Dietvorst, Roland de Greef, Pieter de Lange, Erik Schouten en Herman Kappelle.
- Gepresenteerd in Den Haag op 16 februari 2011.
- Nieuw systeem voor het bepalen van de jaarruimte in de derde pijler.

- Inkomensuitstelgedachte (omkeerregel).
- Arbeidsvormneutraliteit.
- Ambitieniveau (politieke keuze).
- Zekerstelling van de (levenslange) toekomstvoorziening.
- Budgettaire beheersbaarheid (politieke keuze).
- Toegankelijkheid versus onbedoeld gebruik.
- Uitvoerbaarheid.

- Uitgangspunt: zelfde ruimte in tweede en derde pijler voor werknemer en zelfstandige (ZZP-ers).
- Basis: systematiek middelloon tweede pijler.
- Middelloon bepaalt fiscale ruimte op meer zuivere wijze dan beschikbare premie staffels.
- 80% deelnemers in tweede pijler heeft een middelloonregeling.
- Eén systeem voor de bepaling van de fiscale ruimte, die bij gelijke leeftijd bij zowel tweede als derde pijler gelijk is.

- 2,25% opbouw per jaar, ingaande op 65.
- Jaarruimte = $P * 2,25\% * \text{factor}$.
- P = premiegrondslag als bedoeld in 3.127, lid 3.
- Factor vertaalt pensioenopbouw in een jaar naar fictieve premie.
- Omgekeerde van factoren van artikel 15, lid 2, onderdeel a, UBIB 2001 (ter berekening van factor a bij beschikbare premieregelingen).

Indien de belastingplichtige bij het begin van het kalenderjaar = factor	
15 jaar of ouder, doch jonger dan 20 jaar is	2,78
20 jaar of ouder, doch jonger dan 25 jaar is	3,33
25 jaar of ouder, doch jonger dan 30 jaar is	4,00
30 jaar of ouder, doch jonger dan 35 jaar is	4,76
35 jaar of ouder, doch jonger dan 40 jaar is	5,88
40 jaar of ouder, doch jonger dan 45 jaar is	7,14
45 jaar of ouder, doch jonger dan 50 jaar is	8,33
50 jaar of ouder, doch jonger dan 55 jaar is	10,00
55 jaar of ouder, doch jonger dan 60 jaar is	12,50
60 jaar of ouder, doch jonger dan 65 jaar is	14,29

- Formule bepaalt jaarlijkse maximale fiscale ruimte voor tweede en derde pijler, vertaald in een eenmalige premie (inkoopsom).
- Ruimte in derde pijler is de jaarlijkse maximale fiscale ruimte verminderd met de in dat jaar gebruikte ruimte in de tweede pijler.
- Ruimte = aanspraak, hoe deze wordt gefinancierd (doorsneepremie) is niet relevant.
- In enig jaar niet benutte ruimte gaat nooit verloren en kan tot uiterlijk de pensioendatum vooruit worden geschoven in de tijd.
- Oprenten met 4%
- Anticumulatie blijft gehandhaafd.

- Leeftijd 40, $P = € 40.000$, Franchise = € 12.673.
- Premiegrondslag = € 27.327.
- 2,25% = € 615.
- Factor bij 40 is 7,14
- Jaarruimte = € 4.392.

- In tweede pijler 1,75% per dienstjaar, met franchise o.b.v. AOW-ongehuwd € 18.428.
- Opbouw in tweede pijler:
 $1,75\% (\text{€ } 40.000 - \text{€ } 18.428) = \text{€ } 377$
- Op basis van 2,25 en AOW-gehuwd: € 615
- Ruimte in derde pijler $(\text{€ } 615 - \text{€ } 377) * 7,14 = \text{€ } 1.700$.

- Premieovereenkomst met 15,9% pensioengrondslag als beschikbare premie.
- Franchise AOW-ongehuwd € 18.428.
- Premie 15,9% (€ 40.000 - € 18.428) = € 3.430
- Totale ruimte € 4.392; ruimte in de derde pijler € 962.

- Oudedagsreserve, eigen beheer en stakingslijfrenten kunnen vervallen.
- Doordat niet gebruikte jaarruimte ongelimiteerd in de tijd blijft bestaan, mogelijkheid voor liquiditeitsruimte in beginjaren en opbouw pensioen of lijfrente bij verkoop onderneming of aandelen.
- Fiscale steunmaatregel voor MKB is op zich prima, maar dan via specifiek daarvoor in het leven geroepen faciliteit en niet via oudedagsvoorziening.
- Geen verschil meer tussen werknemers en ZZP-ers.

- Belastingdienst moet bijhouden hoeveel niet benutte ruimte belastingplichtige nog heeft (cf nu oudedagsreserve).
- Pensioenuitvoerders moeten de daarvoor benodigde gegevens (opbouw c.q. beschikbare premie in tweede pijler) renseigneren.
- Pensioenuitvoerders moeten jaarlijks aan belastingplichtigen opbouw c.q. beschikbare premie in tweede pijler opgeven (cf. nu factor a).

- Geen verschil tweede en derde pijler.
- Aansluiten bij tweede pijler.
- Ook variabilisatie (100:75) voor lijfrenten.
- Dan kan tijdelijke oudedagslijfrente vervallen.

- Beter: zuiverder benadering in derde pijler.
- Eerlijker: zelfde ruimte voor werknemers en zelfstandigen.
- Efficiënter: geen moeilijke jaarlijkse berekeningen.
- Eenvoudiger: oudedagsreserve, eigen beheer, stakingslijfrente en overbruggingslijfrenten vervallen.

Vragen???

Mr. Eric Bergamin

Voorzitter KPS, tevens voorzitter werkgroep Korten van
Pensioenen

- **Korten in de wet**
- **Hete hangijzers**
- **Wat is korten precies?**
- **Het ongedaan maken van korten ('Opstempelen')**
- **Conclusie**

**Dus werk aan de winkel.....
...voor KPS Werkgroep**

- **Breed samengesteld onderzoek**
- **Concept Rapport besproken tijdens Ronde Tafel gesprek met:**
 - DNB
 - AFM
 - PensioenFederatie

- **Korten voor iedereen gelijk, of ??**
- **Korten in strijd met Europese regels of ??**

Wat is 'korten' precies?

...of...

- (iets eraf) = min (iets erbij) ??

Δ dekingsgraad (oorzaken voor mutaties van de dekingsgraad)					
Premie M1	Uitkering M2	Indexatie M3	RTS M4	Rendement M5	Overig M6
Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt	Δ%-punt
0,2	0,2	0,0	0,0	0,2	0,2
0,2	0,2	0,0	0,0	0,2	0,2
0,2	0,2	0,0	0,0	0,2	0,2

$+ \frac{1}{15} : \frac{4}{5} \times \frac{3}{14} : \frac{1}{2} - \frac{11}{18} =$

- **Veel wikken en wegen....**

- **Hoe noemen we dit?**
 - Opstempelen?
 - Terugdraaien?
 - Positieve negatieve toeslag?
 - Compenseren van korting (129 PW)
- **Begrijpt de deelnemer dit nog?**

Wijziging Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling

‘Regeling Opstempelmatrix’

Toeslagenbeleid, financiering
en communicatie aan deelne-
mers →

Toeslag-categorie

I
V

Ambitie

Toeslagenbeleid

Methode voor toeken-
ning

Verwachte realisatie

Financiering

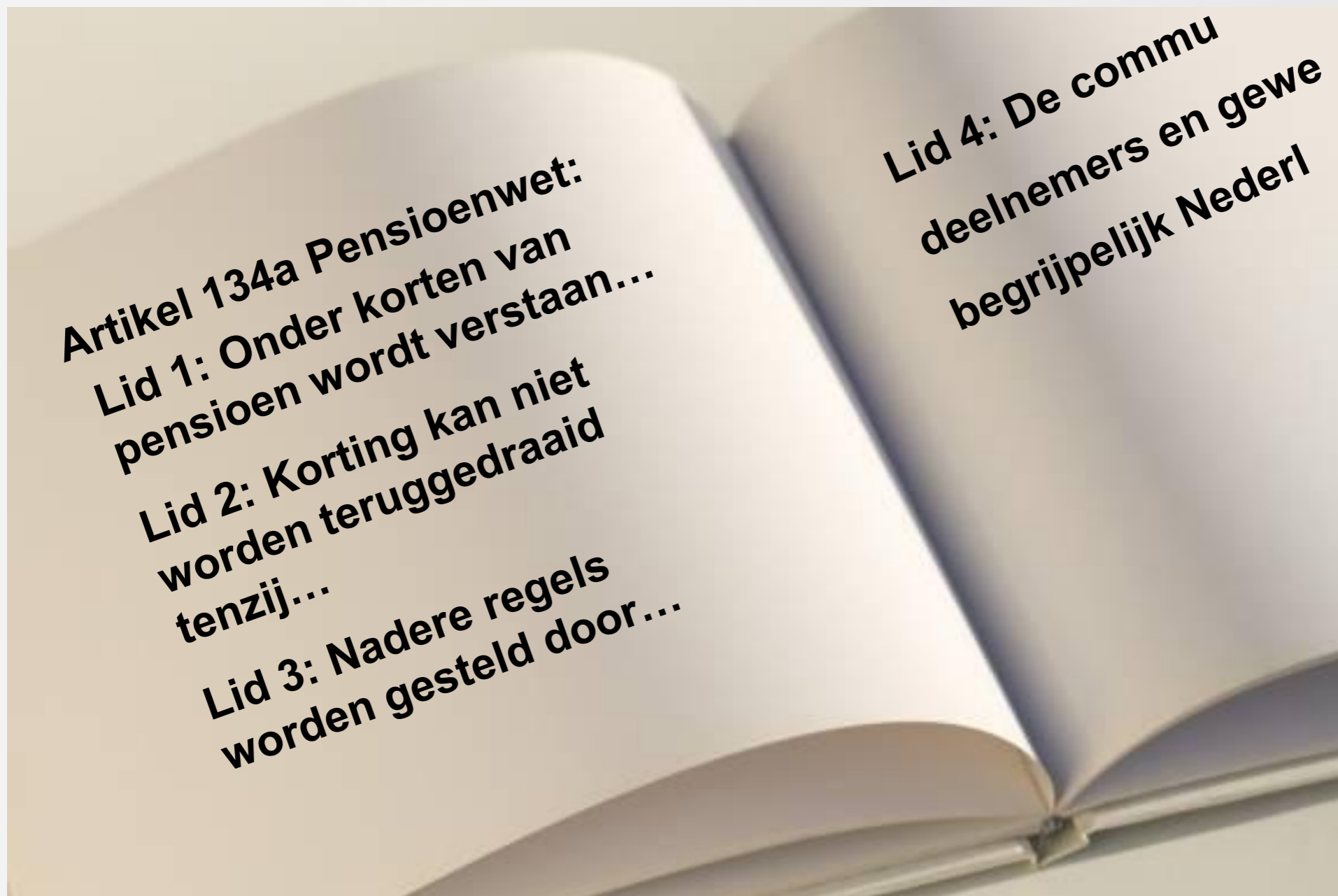
Financieringswijze toe-
slagverlening

Voorwaardelijkheidsver-
klaring

Informatie in pensioenre-
glement en uitvoerings-
overeenkomst

Voorwaardelijkheidsverklaring

Informatie aan de (gewezen) deelnemer/
pensioengerechtigde bij het verhogen van
het pensioen of opgebouwde pensioen:
over de verhoging zelf en over de inhoud
van de regeling
Volledige tekst op te nemen in alle per-
soonlijke uitingen. In de startbrief worden
alleen de eerste en laatste zin opgenomen.

Dr. Onno Steenbeek

Directeur ALM en risicobeleid bij het APG

Overwegingen bij een nieuw pensioenakkoord

Agenda

- **Aanleiding pensioendiscussie**
- **Recente historie**
- **Pensioenakkoord: verschillende varianten**
- **Stand van zaken: hoe nu verder?**

Grote veranderingen na 2000

1. Waardering

→ van 4% vaste rekenrente naar marktwaardering

2. Toezicht

→ van deterministisch naar risico-georiënteerd

3. Verplichtingen

→ toenemende rijping, solidariteit onder druk

4. Regeling

→ van eindloon met *de facto* onvoorwaardelijke indexatie naar middelloon met voorwaardelijke indexatie

1. Fors dalende rente afgelopen 30 jaar

→ 10-jaars rente gedaald van 10% naar 3%

2. Twee beurscrises

→ IT crisis + kredietcrisis

3. Grote opwaartse schokken in langleventrend

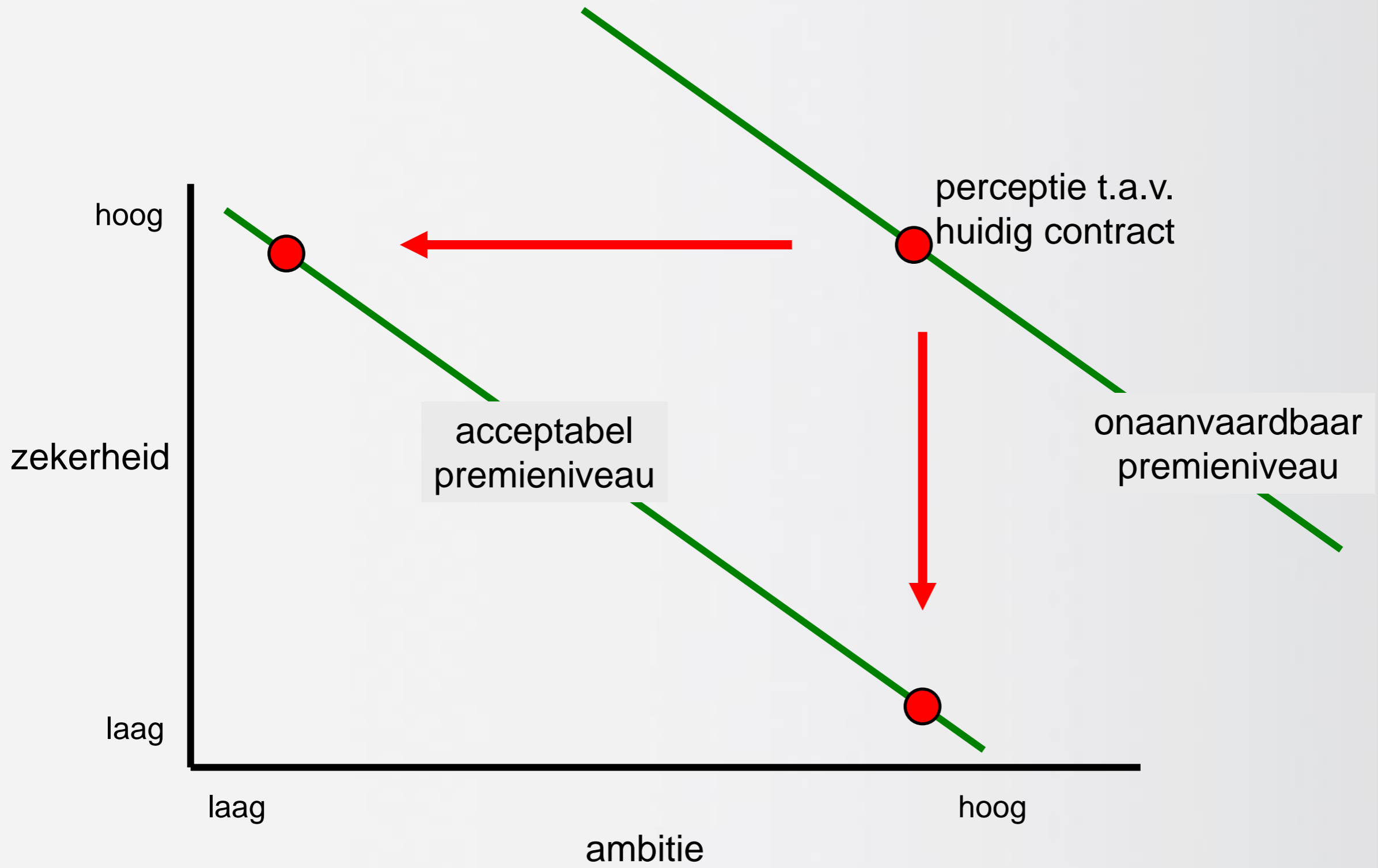
→ dekkinggraden 5% à 10% lager in 3 jaar

Noodzaak aanpassing aard regeling

- **Enorme veranderingen in de omgeving, maar niet in de aard van de pensioenregeling**
- **Regeling in de kern gelijk aan de opzet jaren '50:**
 - ✓ Uniforme opbouw
 - ✓ Uniforme premie
 - ✓ Uniforme beleggingsportefeuille
 - ✓ Uniforme indexatie
- **Interpretatie Discussie pensioenakkoord:**

Aanpassing “jaren '50 regeling” aan nieuwe werkelijkheid
- **Hoe en wat: nog onduidelijk**

Goudswaard: Afruil zekerheid/ambitie gegeven premieniveau

- **September 2009: Commissie Don**
- **Januari 2010: Goudswaard, Frijns**
- **Maart 2010: Evaluatie FTK door SZW/DNB**

- **Juni 2010: Pensioenakkoord StAr 4 juni 2010**
AOW, arbeidspensioenen, arbeidsmarktpositie ouderen

- **2011 Uitwerking door StAr**
FTK 2: reëel zacht contract + invaren oude rechten; of
FTK 1: nominaal risicovrij + update 97,5% zekerheid

Vraagstukken

- **Schokbestendigheid**
 - Volatiele dekkingsgraad
- **Risicodeling uit balans**
 - Rijping van fondsen, solidariteit onder druk
- **Langleven risico**
 - Geen invloed op premie
- **Beleidsinertie**
 - Discretionaire ruimte leidt tot verlamming

Veranderingen noodzakelijk

Onvermijdelijke aanpassingen

- Incorporeren schokken in levensverwachting
- Meer transparantie t.a.v. risicotoedeling

Thema's ter discussie bij aanpassing

- Risicodeling: Open of gesloten systeem?
- Beleggingsmix: Uniform of gedifferentieerd?
- Waardering: Marktconform of aanname?
- Toezicht: Nominaal of Reëel?
- Rol werkgever: ?

Hoofdpunten eerste ronde pensioencontract

- **Focus op reële ambitie en reële dekkinggraad**
- **Geen strakke toezichteisen o.b.v. nominale toezegging**
- **Incorporeren stijgende levensverwachting**
- **Schokbestendig maken pensioencontract**
- **Geen risicodeling met toekomstige generaties**

Echter:

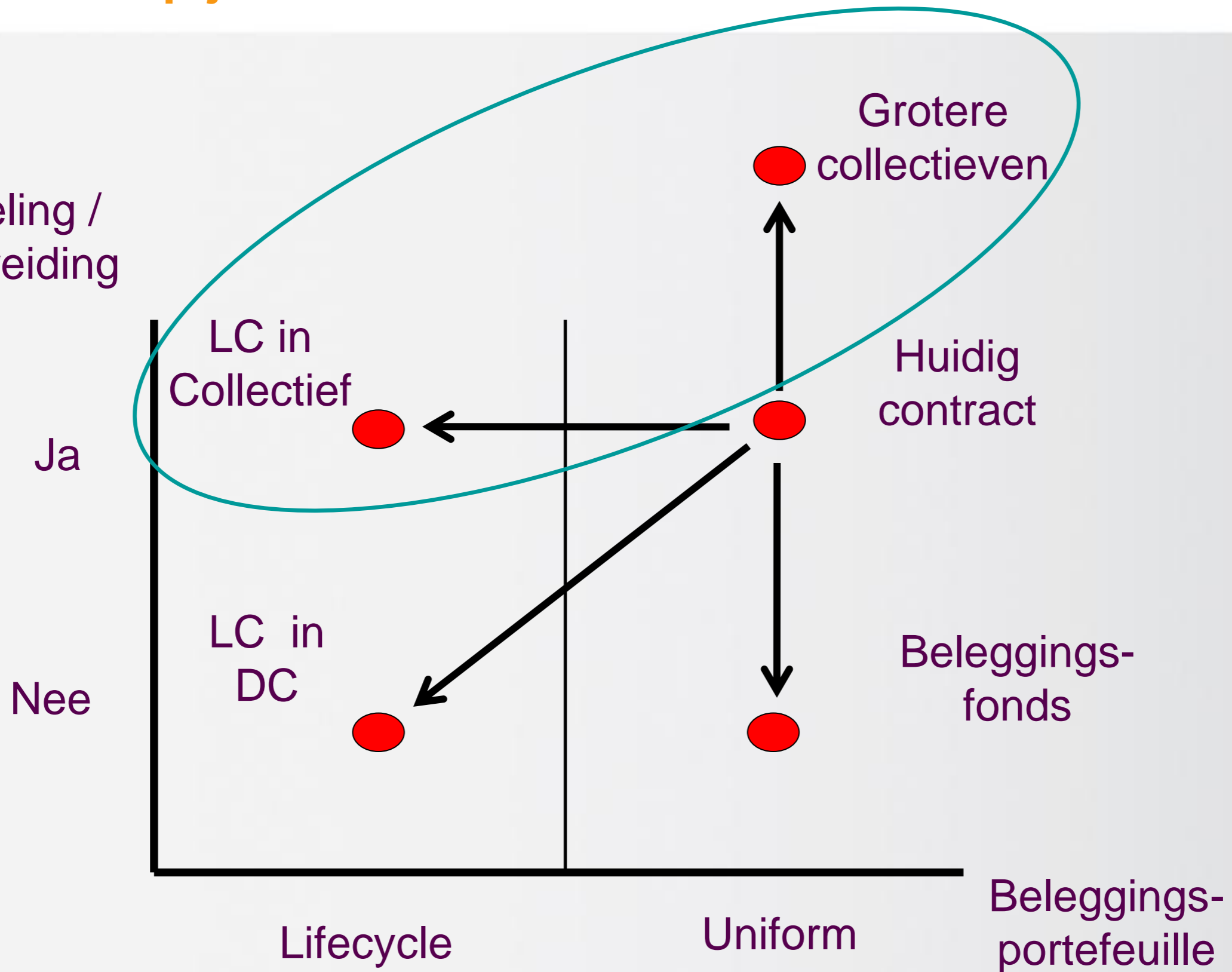
- Brandbrief FNV
- Lands-advocaat over invaren oude rechten

Hoe nu verder?

- **Evolutie i.p.v. revolutie**
 - Expliciet contract t.a.v. hoge en lage dekkinggraden
 - Incorporeren schokken levensverwachting
 - Beter communicatie over reële toezegging
 - Stabieler disconteringsvoet en/of dekkinggraad
 - Minder DNB, méér AFM

Tweede pijler in 2050

Risicodeling /
Risicospreiding

Pauze

Discussie o.l.v. Peter van Zadelhoff

Aan het debat nemen deel:

Prof. dr. Kees Goudswaard – Universiteit Leiden, afd. Economie

Drs. David van As RA – De Nederlandsche Bank (DNB)

Mr. Jan van Miltenburg – Autoriteit Financiële Markten (AFM)

Drs. Celeste de Quelerij – Kool Baas & De Quelerij

John Westerbrink

Bestuurslid KPS

Lunchbuffet

Postbus 44
3879 CA Hoevelaken

T: 033 257 05 88
F: 033 258 03 40

info@kps.nl
www.kps.nl